

## Епископ бачки Иринеј: „Већина Помесних Православних Црква наставља да признаје митрополита кијевског и целе Украјине Онуфрија за канонског, игноришући грађанина Сергеја Думенка“



*Сектор за информисање ОСЦП-а, 17.01.2023. На званичном сајту Српске Православне Цркве објављен је Божићни интервју епископа бачког Иринеја листу Печат (Србија) од 30. децембра 2022. године у којем се дотиче ситуација у којој се налази Украјинска Православна Црква, која доживљава нови талас прогона.*

„Тај државни терор доживљава свој врхунац управо ових последњих дана, а илуструје га не само

светогрдни разбојнички упад полицајаца и „безбедњака“ у највећу светињу Украјине и читавог руског православног света, Кијево–печерску лавру, него и стављање ван закона канонске Украјинске Православне Цркве и претња да ће је „роевропски“ и „демократски“ опредељена украјинска држава једноставно забранити, ако не и укинути“, рекао је епископ бачки Иринеј. „На све то, подразумева се, врли заступници демократије и људских – а међу њима и верских – права и слобода с обе стране Атлантика мудро ћуте јер, по њима, у Кијеву се витешки (!) бране њихове „вредности“ и њихови „идеали““.

Архијереј је нагласио да је појачан прогон канонске Цркве изазван продубљивањем раскола у Украјини као резултат неканонског деловања Цариградске Патријаршије, која је у тој земљи створила „своју парацрквену структуру“, штавише, „заобилазећи постојећу већинску канонску Цркву коју је до дана спровођења своје одлуке и сама признавала, а суштински је признаје и сада јер се не усуђује да је прогласи неканонском и непостојећом“.

Архипастир је са жаљењем приметио да су и он и угледни интелектуалци упозоравали цариградског Патријарха Вартоломеја на негативне последице антиканонског осмишљеног корака – додељивање „фиктивне аутокефалије непостојећој Цркви у Украјини, тачније, двома на силу и привремено обједињеним расколничким групацијама“ на челу са „непокајаним и безблагодатним расколником“. Међутим, нажалост, Фанар „није узео у обзир ни аргументе многих, као ни аргументе свештених канона и искуство прошлих векова, ни Свето Предање Цркве Истока“. Притом, како се наглашава, „никоме – а најмање врху Велике Христове Цркве у Цариграду – није била потребна посебна проицљивост како би схватио да ће антицрквено и антируско гоњење у условима рата између Русије и колективног Запада на тлу несрећне Украјине бити много жешће него што је било пре избијања сукоба“. Фанар је „притом све време знао колико је постмајданска украјинска власт, пројектована као најрадикалнија антируска гарнитура у директној служби НАТО-а и политичког „Запада“, не само заинтересована за трансформацију расколничких групација у својеврсну државну Цркву него и максимално активна у прогону реалне канонске Цркве (шканирање свештенства, отимање храмова и насилна „пререгистрација“ парохија, терор над верницима...)“. Архијереј је поменуо посебну улогу највишег државног руководства у укључивање Фанара у украјинску црквену кризу током „неславне владавине Порошенка“.

Епископ бачки Иринеј је истакао да је поступак уплитања Цариграда на канонску територију Московске Патријаршије „већина Православних Цркава или изричито или прећутно доживела као нелегалан, погрешан и бремент опасностима по јединство Православља, па зато и даље признаје канонског митрополита кијевског и све Украјине Онуфрија, а игнорише грађанина Сергеја Думенка („митрополита Епифанија“)“. Српска Патријаршија, како се наглашава, „поштује вековни канонски поредак Православне Цркве и придржава га се, жали због настале дубоке духовне и канонске кризе у Православљу и молитвено се нада да ће она бити превазиђена.“

Архијереј је набројао објективне политичке процесе, који су продубили „затроване“ руско-украјинске односе: „Пројекат Анти-Русија, државни прогон свега руског у Украјини, нарочито Цркве, руског језика и културе, дугогодишњи терор над руским и рускојезичним становништвом Донбаса, одбијање НАТО-а да Украјина буде неутрална тампон-

зона и његова намера да изиђе на границе Русије)“. У таквим условима, како истиче епископ Иринеј, „сукоби међу православнима – без обзира на то што су били или иницирани или, по избијању, додатно подстицани од стране неправославних, па и отворено антихришћанских сила, унутрашњих и, још више, спољашњих – били су искоришћени као пролог и мизансцен за међудржавни сукоб, са милионима избеглица, уништавањем градова, десетинама хиљада жртава међу војницима обеју страна, убијеним и рањеним цивилима...“. Архијереј је позвао „да непрестано молимо Господа Мира да што скорије врати мир међу браћу“, нарочито истичући да православни „нипошто не учествују у пропаганди оних сила које декларативно јесу за мир, али га „промовишу“ тако што шаљу све више оружја у Украјину и тако раде на томе да рат што дуже потраје...“.

Истакнуто место у интервјуу заузима питање супериорности канонског устројства православне цркве над папством: „Систем саборне повезаности и узајамног прожимања самосталних (аутокефалних) Цркава... аутентичнији је од монархистичког или пирамидалног устројства, у којем нема међусобно равноправних патријараха и где, уместо саборности и првенства части, влада начело првенства власти, са папом на врху „пирамиде“ и са свима осталима испод њега“. У светлу овога, архијереј критикује фанарске претензије на искључиве, скоро папске, привилегије.

„Савремено римокатоличко богословље (...) све више открива целисходност и преимућства начела саборности у црквеним структурама (...). Код нас православних пак, на чудан ентропијски начин, учестала је терминологија и реторика која неодољиво подсећа на терминологију и реторику Првог ватиканског концила (1870. године): те „ја имам посебна права“, те „ја имам привилегије“, те „ја имам специјална овлашћења“ (...).“ Архијереј указује на „плод таквог менталитета“: трвења, надгорњавања, размирице, сукоби – све до раскола међу појединим Помесним Црквама, истичући да све то подрива поверење према Православној Цркви „инославним хришћанима, који су толико очекивали од нас у домену сведочења о саборности, сведочења не само речју већ и делом“.

„Систем саборног јединства сестринских аутокефалних Цркава је најбољи могући систем, али кад га у дело спроводе духовно незрели и недорасли људи, онда он, захваљујући њима, у пракси постаје најгори могући систем“, истиче епископ бачки Иринеј. „Нека се свако од нас потруди да он не буде најгори него најбољи систем, што уствари јесте!“

*Текст прилагођен и преузет са сајта  
СПЦ: <https://spc.rs/episkop-backi-dr-irinej-bozicni-intervju-pecatu/>*